

PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TALABALAR IJODKORLIGINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Usmonova Oydin Sherali qizi

BuxDUPI Pedagogika nazariyasi va tarixi yo`nalishi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada pedagogik texnologiya termini ,uning kelib chiqishi,turli olimlarning fikr-mulohazalari yoritilgan.

Kalit so`zlar. Texnologiya, intellekt, salohiyat, konseptual asos, integratsiya, globallashuv.

IMPROVING THE MECHANISMS OF FORMATION OF STUDENTS CREATIVITY ON THE BASIS OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES

ABSTRACT: This article describes the term pedagogical technology, its origin, the views of various scholars.

KEYWORDS: Technology, intelligence, potential, conceptual framework, integration, globalization.

Jahonda globallashuv jarayoni kuzatilayotgan bir paytda turli sohalarda ham jadallashuv ko`zga tashlanmoqda.Ayniqsa,tàlim sohasida kundan-kunga innovatsiyalar,yangidan-yangi texnologiyalar kirib kelmoqda.Har bir sohaning (huquq,tibbiyot,madaniyat,san`at,ijtimoiy soha,turizm)rivoj topishida ta`lim va tarbiyaning o`rni beqiyos desam xato bo`lmaydi.Demak boshqa sohalarning rivojlanishi o`z-o`zidan ta`lim jarayoniga borib taqaladi..,Ta`lim jarayonini rivojlantirishimiz uchun ,jahon standartlariga javob beradigan yuksak salohiyatli,boy intellektga ega,malakali kadrlarni yetishtirishning birdan-bir yo`li-.ta`limda yangicha pedagogik texnologiyalarni qo`llab,ulkan yutuqlarga erishish mumkin.Pedagogik

texnologiyaning o`zi nima?Quyida olimlarning fikr-mulohazalari bilan tanishib o`tamiz.Psixolog N.F Talizina ta`kidlaganidek, ta`lim tizimida pedagogik texnologiya iborasining paydo bo`lishiga quyidagilar sabab bo`lgan:

1.Didaktika qoidalarini barcha mamlakatlarda xususan AQSHda keng tarzda ommalashmagani.

2.Uning qoidalari o`ta konstruktiv tusda bo`lmay,zamon talabidan orqada qolganligi

3.Asrimizning 60-yillarida ta`lim jarayoniga texnikaviy dasturlangan ta`lim mashinalarining kirib kelganligi `(1)

Chet el pedagog-olimlari pedagogik texnologiya atamasini 3 bosqichga bo`lib o`rganishgan.

I-Bosqichda :O`qitish jarayonini o`qituvchining o`zi olib borgan.N.F.Talizina fikricha,bu bosqichda `Inson tajribasi o`qitish texnologiyasini bajargan`(1)

II-Bosqichda:darslik va o`quv qo`llanmalari nashr etilgan va ta`lim mazmunida tub o`zgarishlar sodir etila boshlangan.

III-Bosqichda esa yuqorida aytib o`tilganlardan tashqari o`qitish texnologiyasi mazmunan ancha boyidi,endi esa texnik-o`quv vositalari,yangi didaktik o`quv materiallari,vujudga keldi.Ushbu bosqichdagi dasturiy ta`lim tushunchasi esa pedagogik texnologiyaning konseptual asosi sifatida ishlatila boshlandi.Atama rasman ilk bora AQSHda XX-asrning 50-yillarida paydo bo`ldi.`Texnologiya atamasi yunoncha so`zdan olingan bo`lib `texne`-san`at va `logos`-o`rganish degan ma`nolarni bildiradi.Va fan sifatida vujudga kelishi XVII-asrga ya`ni taraqqiyot rivojlanishiga to`g`ri keladi.`Pedagogik texnologiya-ommaviy ta`lim sharoitida maqsadga yo`naltirilgan, boshqariladigan,rejalashtirilgan natijalarga kafolatli erishish mumkin bo`lgan ,qayta takrorlanadigan samarali o`quv jarayonini yaratish va qo`llash to`g`risidagi fandır.Pedagogik texnologiyaning maqsadi-ommaviy ta`lim sharoitida ta`lim jarayonining zaruriy samaradorligini ta`minlash va talabalar tomonidan o`qishning ko`zlangan natijalariga erishish kafolatidan iboratdir.Pedagogik texnologiyaning bosh vazifasi-ommaviy ta`lim sharoitida `oddiy`pedagoglarga o`qitishning yetarli samarasiga erishishni ta`minlovchi o`quv

jarayonini yaratish hisoblanadi``(2).Pedagog olimlar pedagogik texnologiya to`g`risida turlicha fikrlar bildirishgan.

Xususan pedagog olim Bespalko pedagogik texnologiyani amaliyotga tadbiriq etuvchi tizim sifatida e`tirof etsa,I.P.Volkov rejalashtirilgan o`quv natijalariga erishish tavsifi desa,M.V.Klarin esa pedagogik maqsadlarga erishishda foydalanadigan shaxsiy imkoniyatlar,jihozlar,metodologik vositalarda amalda bo`lishning tizimli yig`indisi va tartibini belgilaydi deb hisoblaydi.Qator yillar davomida pedagogik texnologiya nazariyasi va amaliyoti o`rganib kelindi.Turli olimlar soha bo`yicha juda ko`plab ilmiy izlanishlarni olib borishdi.Bugungi kunda nazariya va amaliyot birligining ta`minlanayotganligi zamonaviy-innovatsion texnologiyalarning tub mohiyatini ochib bermoqda.Mening fikrimcha,pedagogik texnologiya bu tor tushuncha emas va pedagogika fanining bir tarmog`I desak,noto`g`ri bo`ladi.Biz buni keng ma`noda tushunadigan bo`lsak,zamonaviy ta`limdagi turli inqirozlardan qutulish yo`li,o`quv jarayonini san`at darajasiga yetkazish, va uning ishtirokchilari bilan bog`liq barcha maqsadli sa`y- harakatlar yig`indisini anglatish va ta`lim mazmunini boyitishdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Талызина Н. Ф.Управление процессом усвоения знаний.-Москва,изд-во МГУ ,1984 ,с13
- 2.N.X.Avliyakov,N.N.Musaeva.Pedagogik texnologiya. Darslik T.:2012.